

URZĄD MIEJSKI w Cieszynie	
Wpł.	08.02.2024
Wysl.	Załatw. <i>Secretan</i>
L.dz. <i>4254</i>	zal.

URZĄD MIEJSKI W CIESZYNIE SEKRETARIAT BURMISTRZA	
Wpł.	2024 -02- 08
L.dz.	zal.

Raport

z badania ankietowego potrzeb i preferencji w zakresie profilaktyki pierwszorzędowej uczniów klas ósmych cieszyńskich szkół podstawowych

Opracowanie: Koło Resocjalizacji i Socjoterapii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach,
pod kierunkiem dr Ilony Fajfer-Kruczek

Cieszyn, 2023

Spis treści

METODYKA BADAŃ SONDAŻOWYCH	3
WYNIKI BADAŃ SONDAŻOWYCH	4
PODSUMOWANIE I WNIOSKI	13

METODYKA BADAŃ SONDAŻOWYCH

Badanie za pomocą kwestionariusza ankiety online (autorzy: Olga Białoń, Ilona Boruta, Ilona Fajfer-Kruczek) miało miejsce we wrześniu 2023 roku. Za pośrednictwem Centrum Usług Wspólnych w Cieszynie rozdysponowano link do ankiety online do dyrekcji cieszyńskich publicznych szkół podstawowych. Adresatami ankiety byli uczniowie klas ósmych. Narzędzie było anonimowe.

Celem sondażu było ustalenie potrzeb uczniów w zakresie profilaktyki pierwszorzędowej, a zatem dotyczyło ustalenia opinii oraz preferencji dotyczącej tematyki spotkań profilaktycznych, w ramach realizowanego projektu „Blaski i cienie dojrzewania” finansowanego ze środków Gminy Cieszyn, realizowanego przez Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń Blżej Ciebie”.

W badaniu sondażowym wzięło udział 102 uczniów szkół podstawowych – 52% stanowiły dziewczęta, 48% stanowili chłopcy. Niestety pomimo dwukrotnego wysłania ankiety online wraz z instrukcją oraz telefonicznego kontaktu z prośbą o przystąpienie do sondażu, nie wszystkie szkoły podjęły tę współpracę.

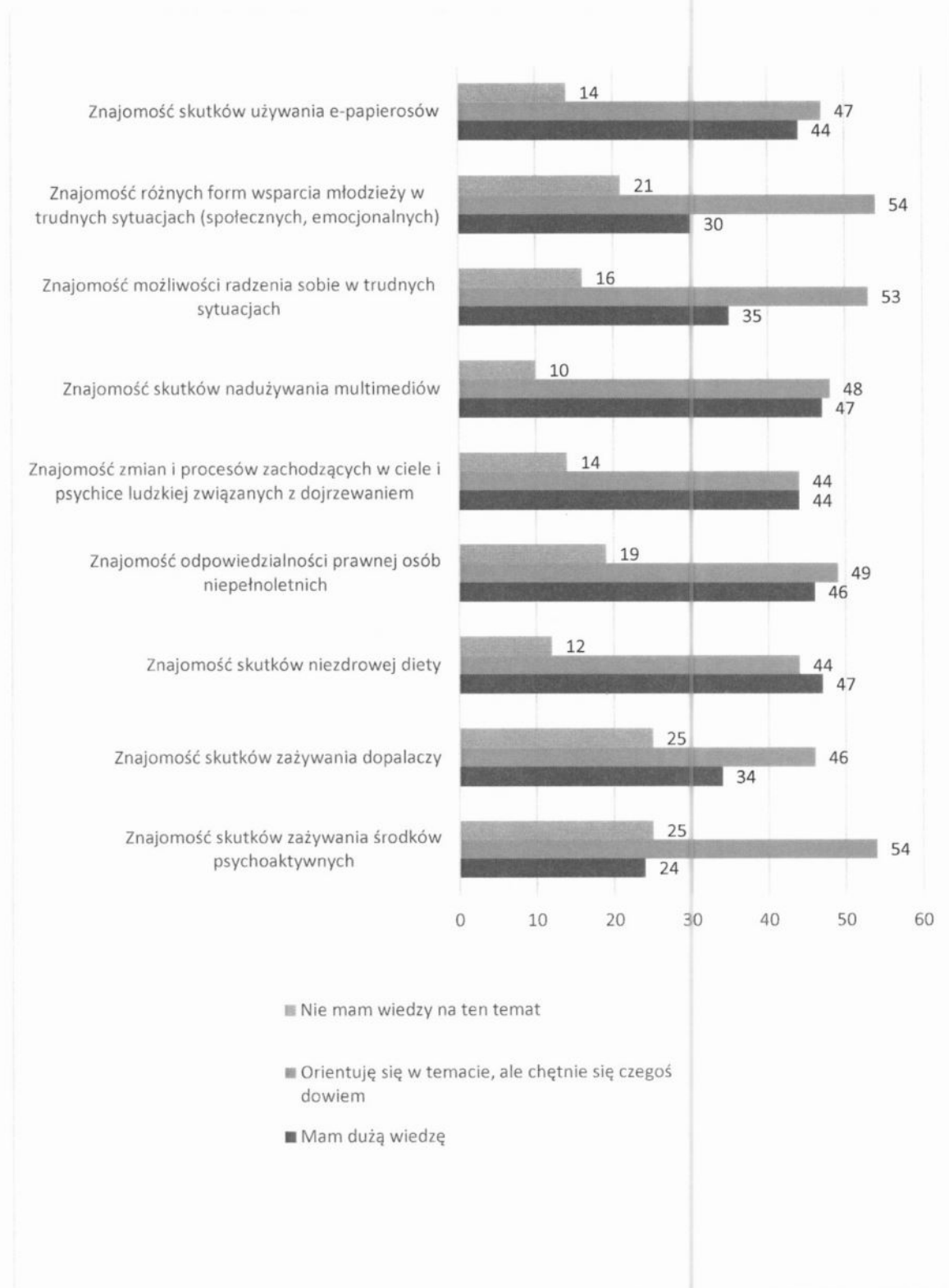
WYNIKI BADAŃ SONDAŻOWYCH

Uczniów ostatnich klas szkół podstawowych zapytano nt. wiedzy w wybranych obszarach, a także preferencji dotyczących ewentualnego rozszerzenia wiadomości w poszczególnych tematach – Wykres nr 1.

Najwięcej, bo 25% ankietowanych deklaruje, że nie ma wiedzy nt. skutków zażywania substancji psychoaktywnych, a 54% chętnie dowiedziałoby się nt. temat więcej. Tyleż samo (25%) nie zna skutków stosowania dopalaczy, 46% chciałaby poszerzyć tę wiedzę. Nieco mniejszy wskaźnik uczniowie wskazali w zakresie niezajomości form wsparcia dla dzieci i młodzieży w kryzysie (21%), a także znajomości prawnej odpowiedzialności (19%). Należy wskazać, że chęć uzyskania dodatkowych informacji wskazano w tematyce: znajomości różnych form wsparcia młodzieży (54%), znajomości radzenia sobie w trudnych, stresujących sytuacjach (53%), znajomości odpowiedzialności prawnej (49%), wiedzy nt. zmian związanych z dojrzewaniem (44%), skutki nadużywania multimediiów (48%). Należy zatem stwierdzić, iż problematyka związana z aspektem informacyjnym profilaktyki pierwszorzędowej ma swoje odzwierciedlenie w deklaracjach młodzieży.

Wykres nr 1

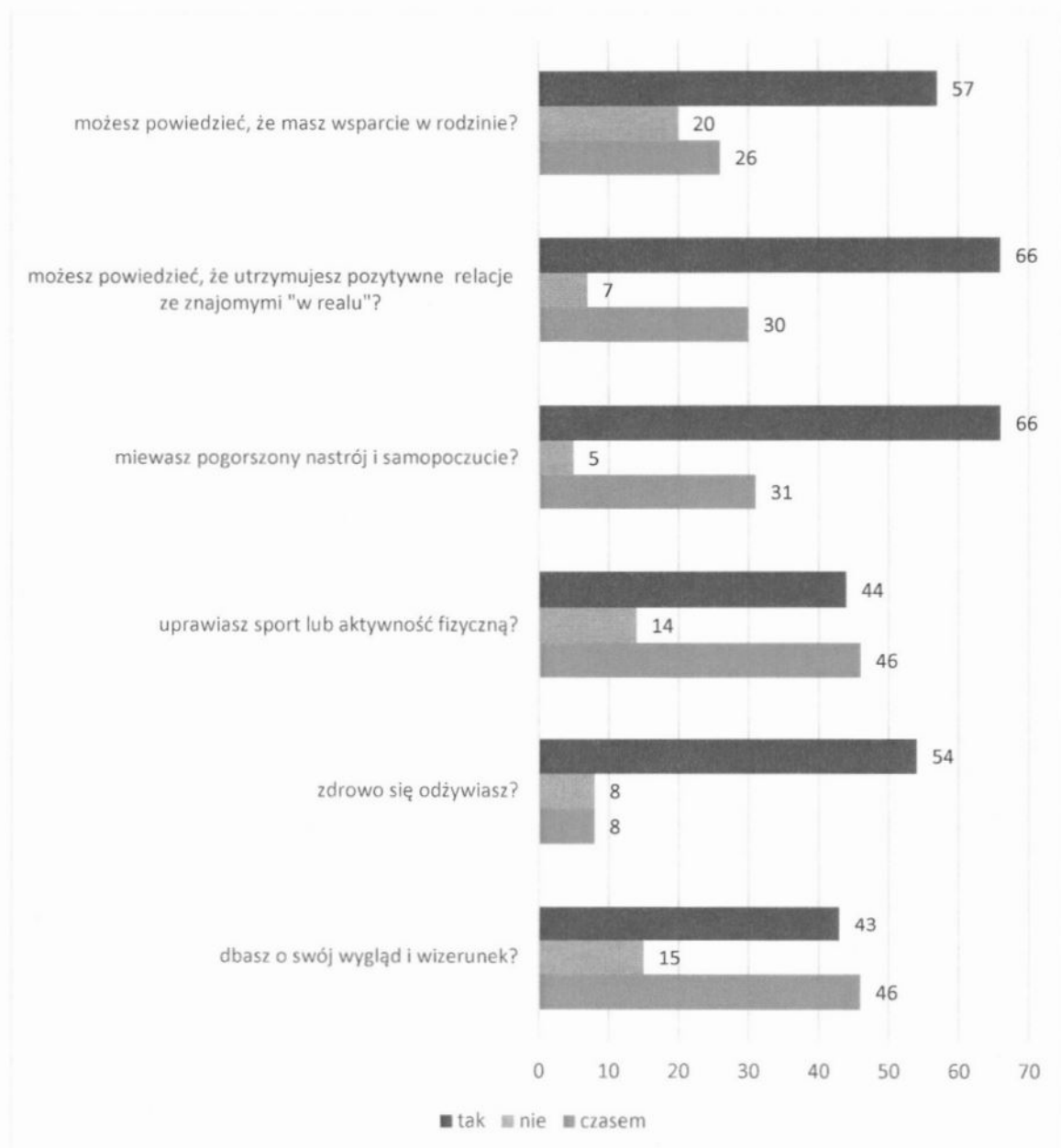
Zaznacz jak oceniasz swoją wiedzę na temat poniższych problemów:



Nastolatków zapytano o ich codzienne nawyki, a także relacje i samopoczucie, co obrazuje wykres nr 2. W większości przypadków młodzież dba o swój wygląd (43%), ponad połowa uprawia sport i aktywność fizyczną (53%), tylko 40% stwierdza, że zdrowo się odżywia. Z kolei ponad połowa ankietowanych przyznaje, że utrzymuje pozytywne relacje z rówieśnikami w kontakcie bezpośrednim (66%), tyleż samo stwierdza, że ma wsparcie w rodzinie (66%). Na uwagę zasługują wskazania, że 20% młodych nie wie, gdzie szukać pomocy w trudnych sytuacjach.

Wykres nr 2

Czy na co dzień:

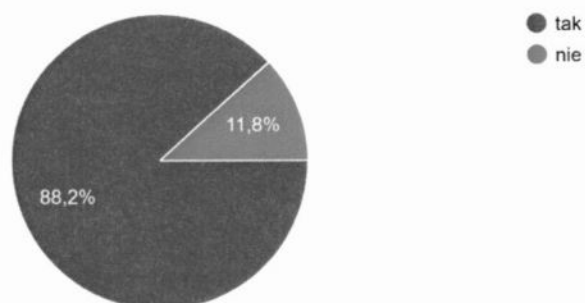


W planowaniu profilaktyki ważne jest rozeznanie zasobów uczniów, zatem zapytano ich o pasje i hobby oraz o aktywność pozalekcyjną. Wyniki prezentują poniższe wykresy. Przyjmuje się, że 88% uczniów deklaruje, że ma hobby i pasje, co stanowi pozytywny wskaźnik. Ponad połowa uczestniczy w innych zajęciach pozalekcyjnych (61%).

Wykres nr 3

Czy masz jakieś zainteresowania, hobby, pasje?

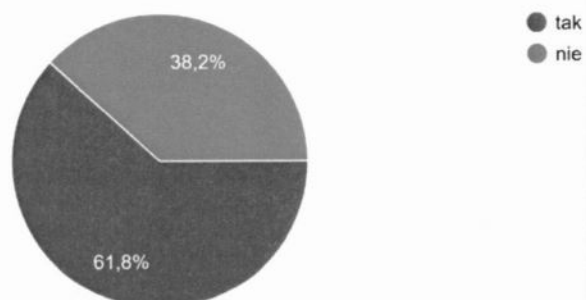
102 odpowiedzi



Wykres nr 4

Czy uczestniczysz w zajęciach pozalekcyjnych?

102 odpowiedzi

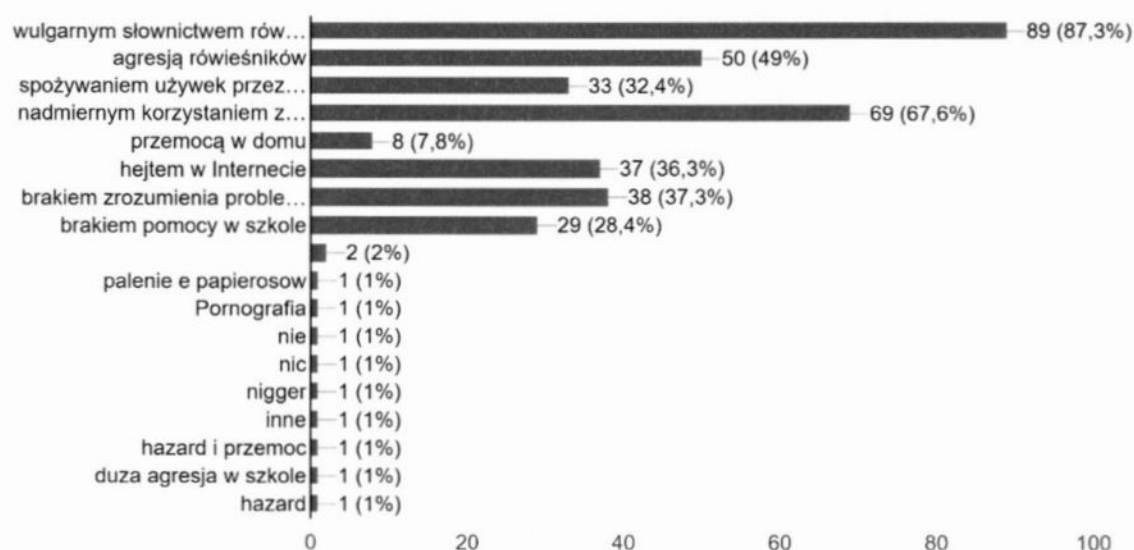


Poproszono ankietowanych, aby wskazali sytuacje problematyczne i trudne, z którymi spotykają się na co dzień. Większość uczniów, bo 87% wskazało, że spotyka się z wulgarnym słownictwem wśród rówieśników w codziennych sytuacjach. Kolejnym problemem, który dostrzegają to jest problem z nadmiernym korzystaniem z multimediiów i sprzętu (67%) wśród swoich rówieśników. Połowa uczniów wskazuje na zachowania agresywne (49%). Duży procent badanych jako problem codzienności zaznaczyło brak zrozumienia ze strony dorosłych (37%), kolejno 36% spotyka się z hejtem w Internecie i dostrzega problem spożywania używek przez rówieśników (32%). Niepokojące są również opinie, że prawie jedna trzecia respondentów dostrzega brak pomocy w szkołach (28%), a ok. 8% deklaruje, że spotyka się z przemocą domową w najbliższym otoczeniu. Poniższy wykres nr 5 obrazuje również inne odpowiedzi.

Wykres nr 5

Czy spotykasz się z poniższymi sytuacjami w swoim otoczeniu? Możesz wskazać więcej niż jedną odpowiedź lub dopisać inne ważne:

102 odpowiedzi

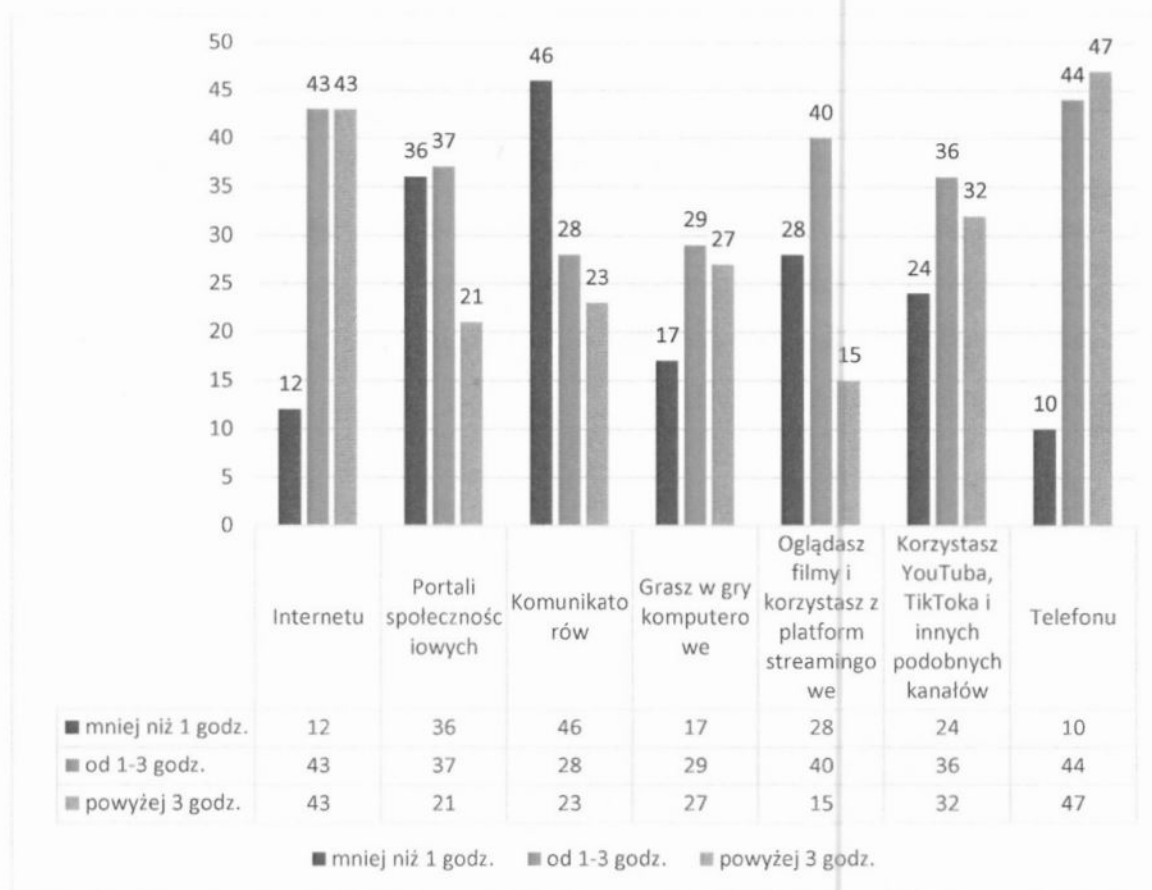


Aby określić skalę problematycznego korzystania z urządzeń, a także różnych aktywności związanych z multimediami, zapytano ósmoklasistów o częstotliwość korzystania z ww. sprzętów oraz zaangażowania czasowego w wybrane aktywności. Okazuje się, że najwięcej nastolatków korzysta z telefonu (47%) powyżej 3 godz. dziennie, 44% od 1-2 godz. Należy założyć, że jest to obecnie najbardziej popularny sprzęt multimedialny, z którego

korzystają współcześnie nastolatki. Możliwości technologiczne przekładają się na aktywność w Internecie i korzystanie z poszczególnych atrakcyjnych dla młodych treści i funkcjonalności, przy czym najbardziej zróżnicowana aktywność dotyczy obecnie gier komputerowych. Informacje te zobrazowane są szczegółowo na wykresie nr 6.

Wykres nr 6

Jak często korzystasz z:

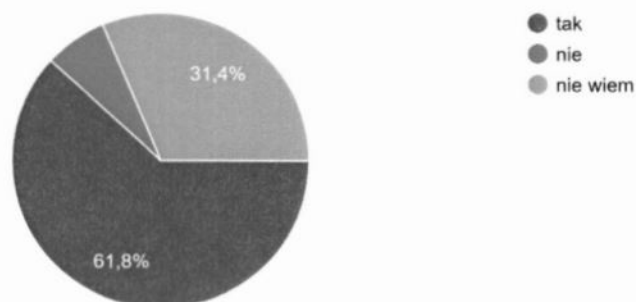


Kolejnym ważnym aspektem obrazującym świadomość dostępności substancji psychoaktywnych dla młodych niepełnoletnich, było pytanie na temat ich dostępności w mieście. Przy czym nie rozróżniano na potrzeby badań poszczególnych z nich. Ponad 61% uczniów uważa, że w Cieszynie jest łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych, 31% stwierdza, że nie wie.

Wykres nr 7

Czy uważasz, że w naszym mieście jest łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych(alkohol, dopalacze, papierosy, narkotyki) dla osób niepełnoletnich?

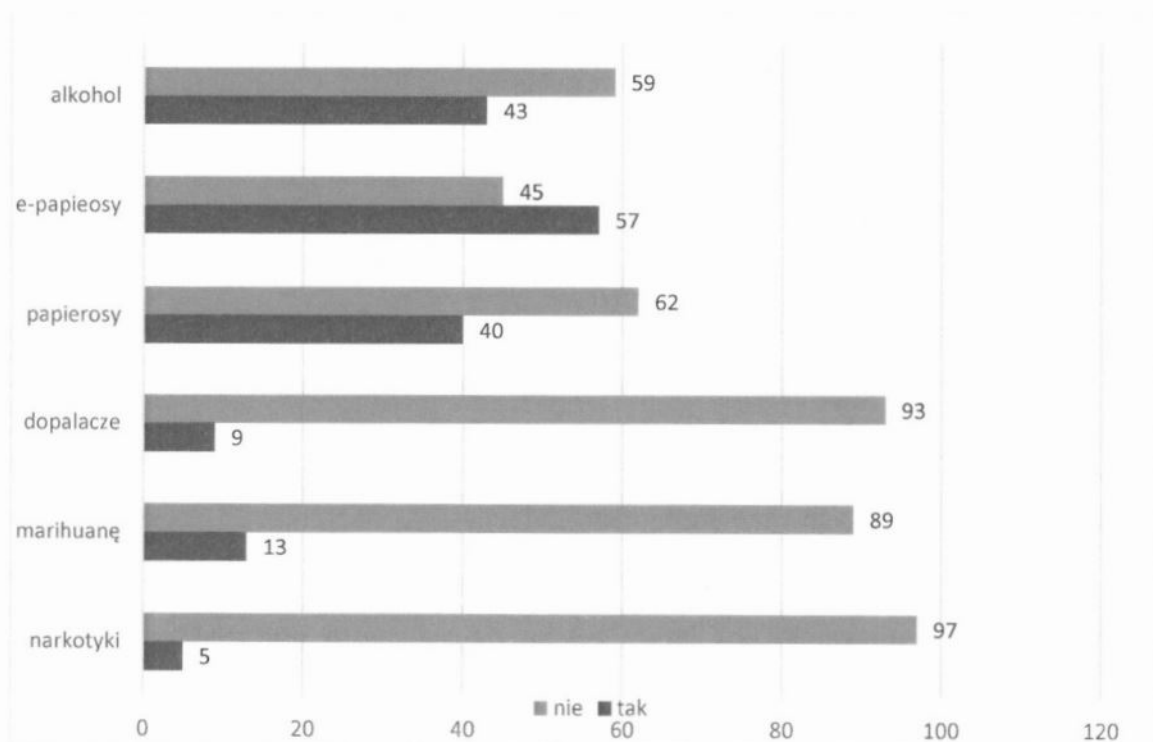
102 odpowiedzi



Nastolatkom w badaniach ankietowych mieli zadanie określić, czy doświadczyli propozycji spożycia takich substancji, jak: alkoholu, narkotyków, marihuany, dopalaczy, papierosów, e-papierosów. 56% ankietowanych zostało częstowane już w swoim życiu e-papierosami, 43% alkoholem, 40% papierosami, 12% otrzymało propozycję zażycia marihuany, a 8% dopalaczy. Wskaźniki te powinny budzić niepokój i być podstawą zintensyfikowanych działań prewencyjnych i profilaktycznych.

Wykres nr 8

Czy kiedyś ktoś Ci proponował?

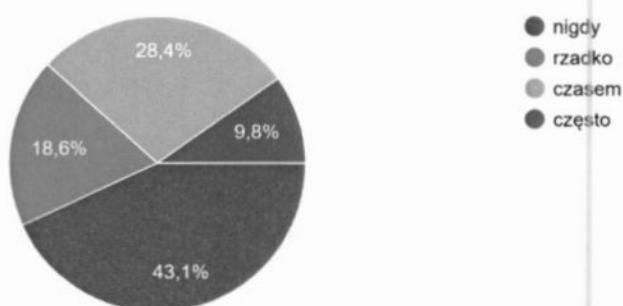


W aspekcie nowych przepisów prawa związanego ze sprzedażą energetyków osobom niepełnoletnim, badaczy interesowało dotychczasowe doświadczenia z ich spożywanie. Napoje te 9,8% młodzieży spożywa często, 28% czasem, a 18% rzadko. Co składa się na ogólny wskaźnik, mówiący o tym, że ponad połowa ósmoklasistów z różną częstotliwością spożywa energetyki. Informacje te obrazuje wykres nr 9.

Wykres nr 9

Jak często pijesz energetyki?

102 odpowiedzi

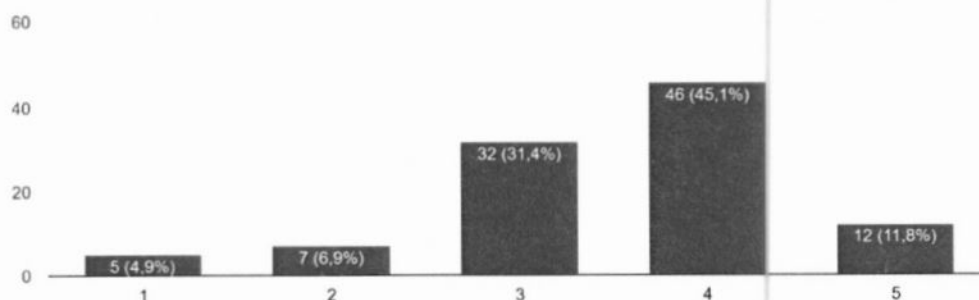


Młodzież ostatnich klas szkół podstawowych miała za zadanie określić w skali od 1-5 jakie odczuwa zazwyczaj samopoczucie, jaki ma nastrój. 5 – oznaczało bardzo dobry nastrój, dobre samopoczucie, 1 – pogorszony nastrój, znacznie obniżone samopoczucie. Na uwagę zasługują wyniki, które wskazują, że około 10% uczniów w tym wieku wskazuje na zły stan samopoczucia – patrz wykres 10.

Wykres nr 10

Oceń swoje samopoczucie w skali od 1 do 5, które zazwyczaj odczuwasz?

102 odpowiedzi

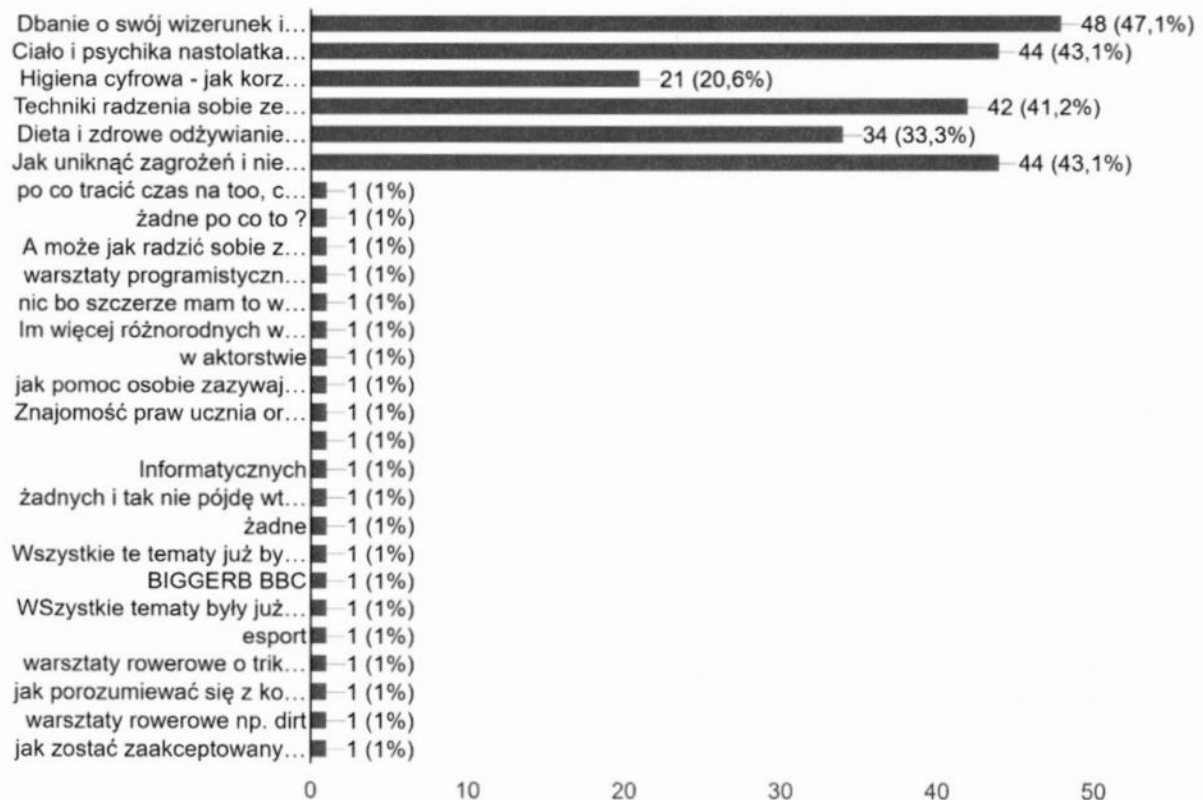


Preferencje uczniów odnośnie zainteresowania tematyką warsztatów profilaktycznych obrazuje wykres nr 11. Najbardziej interesują uczniów warsztaty z zakresu dbania o swój wizerunek i cerę – 47%, kolejno nt. ciała i psychiki nastolatka w okresie dojrzewania – 43%, podobnym zainteresowaniem cieszy się temat dotyczący zagrożeń i niebezpieczeństw w kontekście prawnym – 43%, wiedza z zakresu radzenia sobie z trudnymi sytuacjami – 42% zainteresowanych, nieco mniej wskazań padło na temat związany z dietą i zdrowym odżywianiem – 33%, a także bezpieczeństwem i higieną cyfrową – 20%, co wynikać może z częstego podejmowania tej problematyki w szkołach.

Wykres nr 11

W jakich warsztatach najchętniej chciałbyś/chciałabyś wziąć udział? Można wskazać więcej niż jeden temat:

102 odpowiedzi



PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Powyższe wyniki wskazują na duże zapotrzebowanie objęcia młodzieży oddziaływaniami w zakresie profilaktyki pierwszorzędowej. Z uwagi na wskazanie wielu aspektów i problemów, na potrzeby realizacji projektu przyjmuje się, że zasadne będzie poruszenie następującej problematyki podczas proponowanych działań projektowych w postaci konferencji (mini wykładów) oraz warsztatów:

- przeciwdziałanie skutkom używania substancji psychoaktywnych, w tym profilaktyka uzależnień;
- promowanie zdrowego stylu życia, w tym zdrowego sposobu odżywiania się;
- wspieranie i promowanie profesjonalnej wiedzy w zakresie zdrowia, higieny;
- profilaktyka i psychoedukacja związana z problemami emocjonalnymi i społecznymi wśród nastolatków;
- promowanie adekwatnego, naturalnego i zdrowego wizerunku młodzieży;
- zwiększanie świadomości odpowiedzialności prawnej nieletnich.